

ПРИНЦИПИ РОЗПОДІЛУ ВЛАДИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Сокрута Ю., студ.

У сучасній політичній, державно-правовій теорії важливе місце займає концепція розподілу влади. Кажучи про важливість і перспективність теорії розподілу влади, не слід, перебільшувати її можливості, ідеалізувати і абсолютизувати її значення.

Політична влада — це вироблення і запровадження у життя політичних програм усіма суб'єктами політичної системи, а також різними неформальними угрупованнями за допомогою правових і політичних норм.

Розподіл влади - важлива і необхідна умова формування демократичної, правової, соціальної держави Україна, її основоположний конституційний принцип. Цей принцип справедливо відноситься до основних досягнень світової цивілізації і загальнолюдської культури.

Значення розподілу влади обумовлене тим, що разом з іншими інститутами демократії він створює реальні умови для нормального функціонування державного апарату, утвердження реального ідеологічного і економічного плюралізму.

Функціонування державної влади в режимі консенсусу — це той ідеальний стан речей, до якого прагне політична практика усього світу.

Україна теж не стала винятком, а тому від самого моменту проголошення незалежності йде мова про ефективну організацію влади. Безперечно, в українській науці приділяється суттєва увага проблемі владних взаємовідносин.

Особливо гостро це питання постала після офіційного проголошення Президентом України курсу реформування державного устрою на парламентсько-президентську республіку.

Зрозуміло, що такі перетворення не обійдуться без внесення змін до Конституції, і процес їх обговорення вже розпочався. А оскільки це має бути досить виважений крок, необхідно уважно дослідити доцільність кожної пропозиції, обов'язково враховуючи вже існуючий український досвід державотворення.

У сучасній правовій науці принцип розподілу влади прийнято відносити до основ демократичного конституційного

ладу. Це значить, що він має основоположне значення при рішенні конкретних питань побудови державного механізму.

Призначення принципу розподілу влади – виключити можливість концентрації всієї повноти влади в руках однієї особи або органу шляхом встановлення такої державності, при якій різні гілки державної влади могли б взаємно стримувати одна одну.

Сфери реалізації трьох гілок влади – законодавчої, виконавчої і судової – повинні бути чітко розмежовані, вони не повинні стояти на заваді один одному.

Розподіл влади повинен ґрунтуватися, перш за все, на їх співпраці, яка, проте, стримувала б кожна з них, ставила б в певні рамки і балансувала.

Незалежність і самостійність кожної з трьох гілок влади, і особливо законодавчої і виконавчої, не повинні бути перешкодою до їх взаємодії. Більше того, ефективна влада неможлива без їх співпраці.

У сучасній Україні принцип розподілу влади визнаний, конституційно закріплений і застосовується в побудові і функціонуванні державних інститутів.

На жаль, все ще традиційно слабким місцем залишається в Україні судова влада.

Переслідуючи мету забезпечення незалежності й недоторканності судів і суддів Конституція України встановлює, що держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і суддів. У Державному бюджеті України окремо визначаються видатки на утримання судів, а для вирішення питань внутрішньої діяльності судів діє суддівське самоврядування.

Гарантовані Конституцією принципи судового устрою і судочинства реалізуються насильно. І в даному випадку відчувається протидія і тиск з боку інших гілок влади, які нерідко все ще роблять замах на незалежність суду.

Явно недостатні матеріальні, а частково і правові гарантії, необхідні для того, щоб забезпечити суду гідне місце в здійсненні влади. Цей компонент розподілу влади неефективний.

Самостійність і особлива роль суду в Україні все ще далекі від тих, які властиві суду в розвинених демократичних країнах.